

Slov. begunska gimnazijska
Kronika
1. zvezek

O. N. V. G.

V družah grozot, kakršnih ne moreš in
di vsako stoletje in jih slovenski domovine.
narod se ni doživel, to tisoči
vernih Slovencev morali pu-
stiti doma vse in se brez imetje,
brez jasnih ciljev: kum, kako
in dohod, odpraviti dalec
od doma, da si rešijo uspešno golo
življenja; kajti pred ljudmi,
ki so se zgrinjali kot samo-
zabavne goveri iz gozdov proti
mirnim, sedaj že zelo opu-
stanim, celoma popalnim
razdejanim in požganim
seliščem, ni bil nihče varen,
posebno ne, če ni bil usihov
zanesljiv, dobro organiziran
in aktivno delujoč zanesljivi-
mi.

Zato se je nanašala dolga
vrsta beguncov podzemne slo-
vencev in hitela na lesi brez
sane in stalje proti meji in
čez njo proti severu in zapadu.

2.
Tu med tirci, ki so bitali pre-
ko strmega Gjubela, je bilo veliko
odjahov z vseh srednjih val na-
še Gubeljane, nekateri tudi iz
Novega mesta, Ročevja, da celo
z drugih zavodov, ki so bili po
vsej vojaških čet v naši kra-
ji pod tujo okupacijo. Vse je
bežalo pred nemškimi parti-
zani, kajti njihovo delo je bilo
postalo obče znano in nihče ni
mislil, proti jim v pest ni je
bežal najin in njegovo tujo
brez ozira na shodo, ki mu je za-
rad tega že nastala in ki mu u-
tegne se narasti.

Taborišče v
Vetrinju.

Glavni val se je ustavil v
Vetrinju. Na žitnem polju vzhodno
od cerkve in bivšega samostana
so se ustavili Slovenci ^{cca 15.000}
domobranec in nad 4.000 civil-
nih vseh stanov, vseh starosti in
skoro vsi Slovenci.

Med domobranci je bilo
okrog 40 učencov osnovnih kla-
sične gimnazije iz Gubelje po-
lez drugih, katerih število ni bilo

znanost. Zato so bili bistveno ravna-
sej in drug. klas. gimn. Marku Bajuka,
ki je bil med begunci; posebno
bi idealni mladenci pri sre.

Da bi jih rešil vsaj delno
skode in jim rešil leto, je začel
sahaj po prihodu v Vetrovej pri-
pravljati zasilev salo. Na poti
so bile nepremagljive težave:

Portorov ni bilo dobiti nihče,
kupiti grad je bil ves zaseden po
nemških beguncih in pregnancet,
zasednik hiš ni bilo veliko in
se te so bile majhne in vse polne,
ljude pa zelo neprijazni in
zaprti vase, gluh za prodaje be-
guncer.

Učil ni bilo, niti papirja,
kupiti nič.

Profesorjev se je za silo do-
bilo in bi se strani ne bila za-
vira nepremagljiva.

Vajarska ablast, hromu-
dant nje Bary in prugež Bell,
je bila naklonjena.

Se več smela je pokazala
naša politična revolucionarna
vlada. Narodni odbor in posebno
njegov predsednik dr. Jože Bary

Priprave
za gimn.

Naredba o
ustanovitvi
gimnazije.

Imenovanje
prov. na-
čelnika.

že prihajanje ravn. Bajuka z
vso avtoriteto podpiral in vdal
naredbo št. pr-1. z dne 16. maja 1945,
s katero je bila ustanovljena
(prva) slov. begunska gimnazija v ka-
borišču Vetrinju, katere sprictevata
naj imajo veljavnost enakih uč-
nih zavodov v jugoslaviji. Z odl.
br. št. 2 z dne 18. V. 1945 pa je bil
postavljen za prov. načelnika
ravn. Marko Bajuk z navedilom,
-da organizira med slovenskimi
begunci na Korotkem ljudsko,
mestansko, strokovno in sred-
nje šolstvo po veljavnih jugo-
slavanskih šolskih predpisih.

Priprave so tako napredova-
le, da je izšel v nekaj urah po-
ziv, naj se vrednjenci, ki so pre-
kuzali šolsko delo, prijavijo in se
je pripravilo na prvi poziv 35 za-
klas, 50 za realne razrede, 21 uč-
teljskih in učiteljskih, 21 me-
stanskošolskih učencev in 17 dru-
gih strokovnih šol, skupaj 143.

Med temi prijavljeni pa niso
bili vključeni dijaki domobrancev,
za katere je dal ravnatelj pooblast

General Krenner zagotovilo, da jih bo vrnil Itali, če jo pridejo v italijana laboratorija. Tedaj je bila namreč zelo razsrečena govorica, da pojdemo vi v nekaj dneh v laboratorija v severno Italijo.

Pri vseh podrobnih pripravah je ravnatelja Bajnika izdatno podpiral prof. T. Moske gimn. v Ljubljani Jancij Sever.

Ko je bilo z odlokom št. 3-10. z dne 6. junija 1945 poverjeno vodenju nove gimnazije ravnatelj Marku Bajniku, je sklical ta sejo vsega učiteljskega zbora za ponedeljek dne 11. junija (1. seja).
Glej sejni zapisnik št. 1.

Imenovanje ravnatelja.

1. seja uč. zboru

Na tej seji je bilo sklenjeno:

a) (mlanovi) organizira se klasična gimnazija, ki naj zajame tudi učence realnega tipa ter ima za diferencialne predmete obel tipu posebne ure.

b) Učiteljskišča ne morejo organizirati zaradi pomanjkanja prostorov in profesorjev. Zato dovolimo učiteljskiščinikom in učiteljskiščinicam, da hospitirajo v gimnazijskih razredih priouk,

ki jih obsega tudi učni načrt
na učiteljskih. Na ta način bodo
čas koristno izrabili in se event.
pripravili za poznejše izpite, če bo
mogoče med počitnicami za
nje organizirati primerne tečaje.

c) Pravico vpisa v mag. učenci in
učenke, ki so bili(-e) v tem šol. letu
na katerikoli mednji šoli vpisane(e),
ker ima letoturnji potek na novem
zavodu nadaljevati in zahljuciti po-
st, ki je bil za belgince na zavodu L
doma pretezan.

č) Zavodu naj bo ime: Slovenska
bežinska gimnazija v (Vetrinju). Kraj naj
se preimenuje po potrbi, če bi se mo-
nali preseliti med časom kam drugam.

d) Vsi učitelji bodo nameščeni z
delekti Narodnega odbora za Slovenijo.

e) Parik se začne v četrtek dne 14.
junija s novo učno.

Proctori: To dolgem iskaniu se je
posrečilo s pomočjo skrbnega majarja
sabaršinskega poveljnika Barčija
dobiti za šolo v zasebni hiši ob
potoku vzhodno od Sabaršču 3 to-
be za učence ter kuhinjo za po-
sario in zbornico. ^{v hiši Knesebuch (vulgo Müller) Thal d.} Celota učilnica

7
doli: prostora v seniku poleg klu-
va. Klopí dobimo za nujno po-
trebo iz ljubeške sale v Vetrinju;
prav tako tudi klu.

Prof. Dbor: poleg ravnanja Prof. Dbor
Marka Bajnika so prevzeli pouk
se slednji gg: prof. Basilas Ba-
jnik, dr. Oslavnik Franc, ^{inž. Brodovik} ~~dr. Jankov~~
~~Rajslu~~, supl. Grum Franc (le ne-
kaj ur), dr. Jaklič Franc, prof. Jezlič-
niko, duhovnik Lurkar Alojzij,
ravn. etnogr. muz. dr. Ložar Rajko
(umetnost), Javhova je bahoj sodeb-
varije odpuščala, ker je ostan z
domobrancci domov, dr. Jurež,
dr. Rožin, ant-abs. konservatorist
Mihelič Silvester, dr. Mihelič Franc,
Pavlovčič Roman, Sever Jurež
in sah kaks.

Vsi so primerno kvalifici-
rani in so zastopane vse stroke,
marjha le še učitel' za italijan-
ščino, ni in te.

Pouk: Ker imamo za ribo pouk.
urejene 4 učilnice, bomo imeli
pouk vsak dan, in sicer dop.
razredi 5-8, pop. 1-4. Z učilnicami bo-
mo zaradi pozne razdelitve zajtr-
ka ^{in hrila} dop. ob pol 9, pop. ob pol 15.

Učne ure bodo trajale po 45 minut,
z običajnim odmorom po 5 minut,
po 3. uri pa 10 minut.

Šolske knjige ni učila.

šol. knjige,
učila.

Šolskih knjig in učil ni. Da
neka predmetov smo dobili na
posodo posamezne nemške knjige
pri jezuitskem profesorju pod
pogojem, da jih ob selitvi vrnejo.
Ker smo niso privzeli s seboj nič
knjig. Zato se pomajhkanje knjig
najbolj neuporabljiva stvar.

Tudi učil ni. Tega je s pa-
njem in svinčniki, ker jih ni mo-
glo dobiti. Tudi kredo smo dobili le
s pomočjo lokalnih gospodarstev v Celov-
cu.

število u-
čencev.

Učenci: Ti so zbrani iz vseh sred-
njšolskih gospodarstev v Sloveniji. Ker
njsi so taki, ki so imeli redni pouk,
dalje taki, ki so imeli le deloma pouk,
in taki, ki zaradi višje cile (domobrauci
in drugi) niso imeli še nič pouka.
Zato se opravljanje pouka zelo te-
žavno. Kmetstvo bo moralo
poleg vestne priprave brez knjig
in pripomočkov skrbeti zlasti
za to, kako bodo izučili delo in
znanje učencev boljšo, da bodo

možli skupno nadajivati in
končati. Sog. je znano, že smo
dejstvo, da na raznih zavodih
različni učitelji po istih kupi-
zah in enotnem učnem na-
črtu vendarle neenotno obde-
lujejo učno snov.

Vpisanih je bilo na zavodu

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Skupaj
10	20	18	16	15	10	14	17	120.

Poleg tega se v 5. r. 5, v 6. r.
8, v 7. r. 4, v 8. r. 7 učiteljskih
koo in učiteljskih (skupaj 25).

Vseh učencev in učenk za
redno šolo je bilo torej 120.

Dne 14. junija je bila v far- sv. maša
nicerki v Vetrinju sv. maša z
molitvijo. Ker sante spiritus.

To mašo so izvedeli učenci
in potrebna navodila.

Ker prostori se niso ujele;
se je začel redni pouk šle
dne 18. junija.

začetek
pouka.

Dne 18. junija je bila ob 10. dru- 2 redna
ga seja vsega učiteljskega zbora
gl. zap. št. 2. z dne 18. VI. 1945.

Dne 20. VI. je prišel na poziv
navratelja iz Ljube prof. dr. Jantar

Kajetan, ki mezarne vse na slo-
venščine in italijanščini, do-
kleri ne dolžno tega drugega.

Razdeliti ni moglo 18 in
italijanščine, 12 in zgodovine in
18 in nemščine.

Dne 22 smo začeli s telo-
vado, ki jo vodi za dečke Jov. Ker-
mavler, za deklice neteljica
Mlavčeva.

Dne 23. VI. je prevezel lat.
in grške ne dipl. fil. Paolovčić
Roman.

Navišnik od 15. VI. dalje.

selitev la-
borica.

Dne 27. junija je bilo tabo-
risce nemadoma razdeljeno in
je odšlo cca 600 ljudi v Fudenburg,
krog 600 v St. Vid, krog 2000 pa v
Spittal. Drugi naj bi ostali v
Vetrinju z vsem vodstvom, gim-
nazijo in plektivno oboroženo.

Tako drugi dan se je pa iz-
kazalo, da je bila ta delitev ne-
srečna, ker je prišlo povelje, da
morajo tudi ostali ^{beženci} ~~izselenci~~
vstati v Vetrinjo. Ker ni bilo v nobe-
nem saborčnem prostoru za vse,
jih je bilo treba porazdeliti na

vsa taborišča. V Lienzu naj bi prišlo
združeno vodstvo, pevski zbor in
gimnastičar. Ker pa je bil prostor
v tem taborišču omejen na 800
novih vseh, ni bilo mogoče vzeti
s seboj nobenih vseh družin, ki so
imeli otroke v šoli; noben vseh
amit, ki so imeli pevce in pevke
v svoji sredi!

Zato je prišlo nekaj aliqá-
hor v smital in celo v št. Vič. Vendar
se je posrečilo, da je ostala večina
režnikov skupaj in se šla v Lienz.

V št. Vič je ostal s svojo
skupino z jezice prof. Sever, v
smital pa Franc Novak.

Dne 29. junija je prišel za-
vod v taborišče Beggez pri Lienzu,
ki je prepolno naših beguncev,
Rusov, Slobo - Hrvatov. Ker pri-
manjkuje prostora za stano-
vanje, gimnastika ne more na-
daljevati s poukom.

Indi čutimo, da nam vo-
jaško poveljstvo taborišča ni uahlo-
njeno. Če nevoljivcem prizadeva-
nji in molodovaceju primarija
di. kervala, ki je vodja slovenske sku-

rine in naše talstvo - posebno
 z'nuarju z izredno z'laovost-
 jo in pozitivno delovno podpira,
 smo dobili po preteku dobrega
 tedna v 17. baraki dve učilnici
 brez klopi in tabel, da smo mo-
 gli dne 9. julija začeti zopet
 s poukom. Razlagali smo si ta-
 ko, da smo si izpovedili deloma
 iz naših ljudstvoslovnih razredov
 deloma smo nabrali po bara-
 kah nekaj miz, klopi in stolov,
 da so se mogli učenci vsaj za
 veliko silo stisniti skupno drug
 do drugega okoli miz.

Strah so vohle, ob delovni
 lize shoji stopo tako, da stoji
 v učilnicah luža. Barak ni mo-
 gče, če le gremo delujo.

Število učencev je sedaj v
 tej situaciji sledeče:

Razr.	za klas.	za real.	za učil.	za pripr.	hrvatišč.	skup.	Opomba.
I.	3	1	-	2	-	6	
II	8	2	-	2	2	14	
III	6	6	-	1	2	15	
IV	5	10	-	-	-	15	
V	4	5	4	1	2	16	
VI	2	7	6	1	3	19	
VII	2	4	6	3	-	15	
VIII	9	8	3	2	-	22	
skupaj	39	43	19	12	9	122	

Nadaljevanje
 pouka.

Število učen-
 cev.

Zaradi izrednih razmer je rav-
natelj v svojemu prostoru učiteljskega
~~dovolil~~ učencem, ki so se priprav-
ljali za privatne izpite, dovolil
hospitiranje v razredih.

Hrvatske učence smo mo-
rali sprejeti na zavod na zahtevo
labarističnega poveljstva, ki ne pu-
sti samo slovenskega zavoda,
marveč zahteva, da je vse delo
osnovano za skupice „jugos-
lavske“ narodnosti, da ne
bi prišlo prav v nobeni stvari
do kakšnega koli separatizma.

Okrog poveljstva se prebija
in prežanjo mnoge vplivne
osebe „jugoslovanske“ in
narodnosti, ki le zelo zavistno
gledajo na vse naše delo. Od te
strani izvirajo tudi vse težave,
ki nam jih dela vodstvo la-
boristič. Od tod tudi njegova
prepora, da ne sme biti v
šoli vera in katehizem. Zato so na ljud-
ski šoli imenovali ta predmet
etiko. Na gimnaziji se temu
nismo udeležili in smo ostali
le vera in katehizem po predpisu v učni-
šču in v urah.

Novi profesorji.

Z odselitvijo sta izstopila iz učiteljskega zbora prof. Sever Jančič in Novak Franc. Zato je bilo mogoče počak nadaljevati s pristopom novih učiteljev: prof. dr. akademijske Hajcen Tož je prevzel nekaj ur nemščine, prof. Mišeril Edvard nekaj ur italijanščine, dr. Judežič Drago na italijanščini 16 ur. K temu se je pridružil še diplom. filozof Logar Vinko za ur. Namentu dr. Jančič in dr. Rozina, ki sta oddala po službeni potrebi pregled, sta prevzela higieno primarno dr. Val. Merdal in dr. Ti. Puc, fizika in kemija sta za sedaj nezasedeni.

Prof. ^{Vladimir} Fithof, ki liča s hme oddaljen od Bezeza v Lavanth, se valič, naj nam pomore s hi in fi, ni odgovoril.

3. seja učiteljskega zbora.

Dne 16. julija je bila 3. seja učiteljskega zbora. Zeli zapisnik št. 3!

Dne 18. III. dalje počak v 4 učiteljskih: 5-8 dop, 1-4 popoldne.

Taborično vodstvo ne prizna potrebe pisane tudi ne zbornice.

Susedeni so vsi predmeti razen re v 1-3, 5-7 (11 ur), fi v 3, 7 in 8 (9 ur) ke v 4, 7, 8 (6 ur), ri v 1-6 (11 ur) ni zasedeno. Okrjepna pa je ploveru-

ščitna v 1, 3, 4, 5, 6 in 7. razredu za 1 le-
deno uro, ka v 1. in 2. ter 7. in 8.
za 1 uro, grč. v 7. in 8., zgodov.
v 2. in 5., fil. v 8 za 1 uro.

20. VII. začne sal. poliklinika sal. polikl.
z delovanjem. Pregled učencev
se začne. Pregledani bodo vsi!

21. VII. dajé dobivajo po-
ferorji dodatki, vsak dan po 1
parceto eca 40 dg kruha, malo
marchalnega sladkorja, vsak pone-
seljek pa po 20 cigaret, sladkorja,
marmelade, nekaj go marchal-
in nekaj platca prepeceva.

4. Pagan
Ljub. nastop
Zobna polikl.

10. jul. nastopila Pagan 4.
1. avgusta začela poslovati

zobna ambulanta. Pregledano
bo zobovje vseh dijakov.

3. avgusta 4. konferenca 4. seja
rednega zbora. Glej zapisnik 4!

Ravnatelj načel vprašanje
komiteta za one učence in učence, vprašanje
ki nimajo staršev in ne bliž-
njih sorodnikov v taborišču.

komiteta.

Dne 5. avgusta pošlje
vojaki upravi za pripravo gim-
nazije, odobritev komiteta za vi-
sei. Prit - hruje postka z dne

31. VIII.

6. avgusta dajé za učence
tedensko obvezno kopanje.

Kopanje

x) 26. VII. nab. blagor odšel v Halugo.

16.
dehete pri-
ferrajer.

8. avgusta mejnega profesorja
dehete o nametnosti iter. 9/m
zame 10. jul. 1945.

9. in 10. avgusta se nadzoroval
zaod odpoel. voj. poveljstva v Ce-
lovca 9. bivši dir. ief prosvetnega
odd. Baty. Oni se navzo pri groi.
v 5. razr., pri lat (klas. odd) 7. in 8. razre-
da, pri zemlj. v 8., ~~7.~~ pri stal. v
7. in 8. razredu.

V svojem opazovanju se je
izjavil zelo polvalno. Ob polnem
je zapel per. zbor 8. pesmi, kar mu
je bilo zelo vše.

Ocenj. seje
za 4. in 8. r.

Dne 12. avgusta ocenjevalna
seja za 4. in 8. razred.

Konec pouka
za 4. in 8. r.

25. avgusta konec pouka za
4. in 8. razred.

5. seja

27. avgusta shlepna seja
za 4. in 8. razred ter 5. seja vsega
učit. zbora. Zapisnik št. 5!

Poročilo
nadzoro-
vanja.

20. avgusta došlo poročilo
nadzornika Batija, ki mu
ga morali po prepisu in prečita-
nju uriti.

Poročilo se glasi (overvojen
prepis je v arhivu):

Headquarters
Military Government
Lanz Kärnten.

Ref: MGR/3870/DP.

14. III. 45

Subject: Education - DPs.

To : 00
"Q" Assembly Centre
Lieny.

Ref. your A/25/1 of 6. III. 45

1. Attached is a report, with recommendations, from Education Branch, MGR Kantea.
2. Attention is drawn to para 9, "Recommendations" sub para. 5. It should be ensured that the report is ~~not~~ actually shown to the persons indicated.

MGR

Major:

50 II. (Camp),

DP Section

HQ Mil Govt Kantea.

Military Government, Kantea.

To displaced Persons Branch:

From Education Branch, MGR.

Subject: Secondary School in D.P.

Camp at Pegzey, Kient (No 2).

Reference: MGR (3870) DP, and attached letter from Director.

1. An inspection was made of this school, and especially of the upper forms of it, on Thursday, and Friday.

9 and 10 August, 1945, and the following report and recommendations are submitted as a result.

* 2. History: The school began spontaneously, under the lead of Dr. Marko Bajuk, at Viktring during June 1945, and consisted of Slovene boys and girls who had been in attendance at intermediate (British terminology; Secondary) schools in Ljubljana.

Most of these pupils were soon after removed to the Lienz Camp, where the school has been continued: a few ^{however} went to another camp, where there are no facilities for secondary education. Practically all the pupils are Slovene, and without exception they are Roman Catholic.

3. Organisation and Staffing.

The constitution of the School follows the plan normal in Yugoslavia, and since the head master was for some three years Inspector of Secondary Schools for Slovenia, he is very well acquainted with the standards, syllabuses and regulations in force there.

Dr. Bajuk is a man of outstanding personality and energy. Both from the reports of the camp authorities and from direct observation it was clear that his leadership was the most vital factor in the School. His experience as a scholar, ~~and~~ administrator and a student of music is invaluable. He exercises a general advisory direction over the primary school also, though it has its own head: and he also concerns himself actively with adult education.

The other members of the staff seventeen in all (some of them with part-time duties only), are understood to be qualified according to the requirements for Yugoslav secondary schools. So far as an outside^{one} not speaking Slovene, can judge, their ability as ~~the~~ teachers is ~~und~~ doubted, and their personal relations, with one another, with the camp management and with their pupils appeared

natural and happy. A weekly meeting of the whole teaching staff is held, - at which both general matters and individual problems are discussed.

The role of the Camp Commandant corresponds to that, in an English school, of a friendly and well-informed Chairman of the Governors, who makes it his business to give all possible facilities to the school, but wisely leaves the head master a free hand in running it. In his dealings with the school, he is greatly helped by Mr. John Correllis, of the Friends Ambulance Unit, who makes the educational side of the camp his special business.

4. Premises. The secondary school has its premises in a long hut, with rooms of different sizes ^{some large}. It is unfortunate that lavatory accommodation occupies a part of this hut. For in consequence some of the classes, even of

rooms of the secondary school, have to be held elsewhere. These same rooms are extensively used for adult classes in the evenings.

It was observed that, during recent heavy rain, school work had been curtailed because

rooms were flooded: and that the windows were in some cases defective, and in all cases single. This would clearly be serious in winter.

A good deal of school furniture had been secured: but even so, in some rooms equipment was very incomplete.

The school day is, for reasons of accommodation, divided into ^{two} shifts. The four ~~XXXXXX~~ ~~XXXXXX~~ ~~XXXXXX~~ ~~XXXXXX~~ senior years have classes from 8.30 to 12.15 hours and the four lower years from 14.30 to 18.30 hours.

5. Books. From the nature

of the circumstances in which these Slovaks left their homes, they have almost no books. In most subjects the teachers have to prepare texts, or to copy the one existing text-book, on a duplicating machine with which they have provided ~~themselves~~ ~~themselves~~ themselves. This imposes immense extra work on the staff, whose conditions are already difficult.

Apart from the class-teaching difficulties, the absence of a library will very soon prove a basic defect,

to staff and pupils alike. At present, they are living on capital, in an educational sense. If their background of culture is to be maintained, this cannot last.

6. Teaching. In view of the immediate occasion of the inspection, the classes actually visited were all in the upper half of the school, and pupils ranging from about $14\frac{1}{2}$ to 19 were concerned. The total numbers in the secondary school were 124, of whom about 50 were girls. All classes seen, with one exception contained both boys and girls.

A systematic time-table, much on English lines, was shown, and it was clear that it corresponded exactly with what was in fact carried out. ~~The manners of pupils were~~ out. All classes visited were orderly, punctual and well-disciplined. The manners of pupils were rather more formal than is usual in England, but it was abundantly clear that their good external behaviour proceeded from natural courtesy and a determination to make the best possible use of their opportunities.

The following class-periods were inspected:

I. Vth Class. Classical section:

Greek. 7 boys, taught by Dr. Bajuk Junior son of the head master: average age apparently $14\frac{1}{2}$ - $14\frac{1}{2}$ - 15.

In the absence of text-books, the teaching was based on written Greek sentences, involving the change from active to passive and vice-versa, were briskly and competently done, and the principles of contracted verbs were clearly explained and obviously grasped. Dr. Bajuk is evidently a good scholar and a teacher above the average. The pupils use accents as the basis of their pronunciation, and consequently got their accents right, whereas to English pupils they are mostly a confusing digression.

I have ^{no} hesitation in saying that this work reaches a standard, for the age concerned, higher than will at present be found in Greek classes in most English secondary schools in which Greek is taught.

II. VIIth and VIIIth classes, jointly: Latin. 10 boys and 2 girls, age about 18, also taught by dr. Bajrak Junior.

It was pointed out that the syllabus on which the school year began prescribed Horace as the author for this stage. In the absence of even a single text, however, *Eclogues* is read from multigraphed sheets. Though many points were necessarily missed by a visitor with only the sketchiest knowledge of any Slav language, it was clear that the text was well understood. The reading of the Latin (very wisely insisted upon) showed an excellent grasp of the sense as well as an appreciation of quantity.

III. VIIIth Class - Geography. 15 boys and 7 girls, taught by ~~Mr~~ Mr Schach. The subject was the geography of Slovenia. The absence of books and of big maps was obviously hampering: one result is that the lesson consists, to an extent rather disturbing at this age (about 18), of repetition of facts learnt. Allowance must however also be made for the proximity of final examinations: and, though the method was a little mechanical, at least it gave

boys and girls a chance of speaking in a clear and orderly way to the class - a form of training too often lacking in England. This class was exemplary in its attention and its manners.

IV. VIIIth Class: Italian. 6 girls and 6 boys, aged about 17, taught by Mr. Zudenigo.

Most of the class had not done Italian for more than a few books (Italian is apt to be taken only towards the end of the course in Jugoslav secondary school), but a few had more. The grammatical knowledge shown was, on the whole, good, and it was noticeable that all the conversation on points of grammar took place in Italian. This use of direct method extended also to conversation on everyday matters between the master and individual pupils. This was a very alert and responsive class.

V. VIIIth Class: Italian (the same class as under III. above), taught by Mr. Zudenigo.

Here also the medium-language of instruction was Italian,

-and Slovene was only used for actual formal translation. ~~The~~ Use was made of multigraphed sheets, in the total absence of books. A friendly class, obviously well grounded in Italian, which many of them spoke with ease and correctness. It was ascertained that none of these pupils was normally an Italian-speaker at home.

Time did not permit an inspection, by ~~the school~~ ~~authorities~~ ~~and~~ ~~ecclesiastically~~ ~~approved~~ ~~that~~ ~~period~~ ~~and~~ ~~indeed~~ ~~throughout~~ ~~the~~ ~~school~~ of other classes: but it was ascertained that.

a) Religious instruction, by teachers duly qualified and ecclesiastically approved, has two periods - a week throughout the school:

b) Physical Training has due attention (a class of children of the Elementary School was seen under instruction in this subject)

c) Hygiene, taught by a Slovene Doctor of instruction, is in the curriculum: and

d) Music (in which dr. Bajuk himself is an expert) plays a live part in the camp in general and

the school in particular.

27

7. Miscellaneous:

a) The camp choir, assembled at short notice, gave a delightful recital of Slovene songs just before the departure of the inspecting official.

b) The camp produces a daily news-sheet in Slovene.

c) There are roughly the following University students in the camp whose courses have been broken off short, and for whom, in the absence of tutors and books, ~~it~~ nothing can be done at present:

40 Law students,

30 Medical students

3 Agricultural scientists and

20 Literary and Philosophical students, besides Veterinary and other students.

d) A number of intending teachers are among the pupils of the VIIIth (top) class. On ~~com~~ⁱⁿpletion of the normal school year, they will continue to study, taking the theory and practice of teaching in an intensive course.

8. General conclusions.

This school is maintaining

under very great ^N difficulties, the best traditions of European education and culture. In the circumstances ~~whereas~~ the venture can fairly be called heroic, and deserves all possible recognition and support.

The kindness and helpfulness of the Camp Commandant and of his F. A. U. workers made the inspectors' visit a pleasure: and the courtesy and appreciation shown by the Slovenes is a high testimonial to their work and understanding.

The recommendations involving action are given below.

9. Recommendations.

1. That Military Government should exercise the privilege which its responsibilities for D. Ps. confer, and should recognise this as a Secondary School. This would involve the issue, under the authority of M. G., of certificates, in accordance with Yugoslav practice at, at any rate, the following levels:

a) Abiturienten, or Reifeprüfung, which corresponds rou-

ghly to Higher Certificate, and
is essential for those going
on to Universities, wheres in
Italy, in Austria or elsewhere.
This would be awarded on the
examinations now about
to be held.

b) Lehrerbildungsprüfung,
to enable those senior pupils,
mostly girls, who are combining
"sixth-form" work with a teachers
training course (see 7 d above)
to obtain posts as teachers in
elementary schools: this need
will arise about the end of
September.

These steps are urgent,
since pupils are in danger
of dispersal, and the question
of university-admission
will arise during the summer
vacation.

2) That the greatest possible
care should be taken not to disperse
this very homogeneous unit.
For the cultural future of these
Slovenes, the continuance of this
school is vital. Further, if steps
can be taken to regain these pu-
pils who were lost to the School
by the move to Lieuz, that would

be most desirable.

3.) That Dr. Blatnik, a priest and a teaching member of the staff, be enabled at the earliest possible moment to go to Rome, in order that, by way of the Pontificia Assistenza at the Vatican, arrangement may be made for the absorption of

a) this year school-leavers, and b) existing university students whose courses are incomplete, in universities in Italy or elsewhere. The potential loss of doctors, lawyers, teachers and educated men generally is very disturbing if these persons cannot get in, so touch with such bodies, which are willing and able to help them.

If this is entirely impossible, a representative of Pontificia Assistenza might be invited to Liège.

4.) That books should be secured by any possible means, for teaching and for library purposes. The first need is for

Slovene books, but Italian and German books would have great usefulness, and many of the pupils, as well as adults, are learning English.

5) That, in accordance with English custom, the contents of this report be communicated to all persons mentioned, by the usual channels and that it be shown ^{sexually} to

Major Richards, Camp Commandant,
Mr. L. Corsellis, F. A. U., at the Camp, and
Dr. Marko Bajuk, head master.

(Deputy Controller, Education Post.

Allied Comm. for Austria)

for Education Branch
M. G.

Kärnten.

Batz

12. August 1945

Slovenski prehod primarija
dr. Valentina Meršala se glasi:

HO Military Government, Kärnten.
Glavni stan Vojne vlade, Korosko.

Odseku za begunce

od odseka za vzgojo pri Vojni vladi.

Predmet: Srednja šola v taborišču
za begunce v Beggezu, Lieuz (N° 2)

Fotografija: MGK/5870/DP in priloženi
dopis (pisno) direktorja.

1.) Opis šole je bila inšpekcija
še šole, predvsem njenih višjih
razredov, v četrtek in petek 9. in
10. avgusta 1945. Kot rezultat
tega pregleda se pošilja sledilne
poročilo in priporočilo.

2.) Zgodovina. Šola se je za-
čela montano pod vodstvom
dr. Marka Bajuka v Vetrinju v
juniju 1945 in je obsegala slo-
venske fantke in dekleta, ki so
obiskovali srednje šole v Gub-
ljavi (angleška terminologija:
srednje = secondary school). Ve-
čina teh učencev je bila kralu-
nato premeščena v taborišče
v Lieuz, kjer se je šola nadal-
jevala: nekaj pa jih je odšlo
v drugo taborišče, kjer ni mo-
bilnih možnosti za srednjšol-
sko vzgojo. Skoro vsi učenci
so Slovenci in brez izjeme
katoliške vere.

3) Organizacija in profesor-
ski zbor. Šola je organizirana
po načrtu, ki je v veljavi v Ju-
goslaviji. Tudi je bil ravnatelj
šole okoli 3 leta nadzornik
srednjih šol v Sloveniji, so mu
zelo dobro znani zakoni in
predpisi in odredbe, ki so same
v veljavi.

Dr. Bajek je moj izredno o-
sebnosti in energije. Tako iz po-
ročil merodajnih oseb v tabo-
rščini kakor tudi iz direktnega
opazovanja je bilo jasno, da
je njegovo vodstvo najvažnejši
faktor v šoli. Njegova skušnja
kot šolnika, administratorja
in ljubitelja muzike je nepre-
cenljiva. On vodi posvetovalno
tudi ljudsko šolo, čeprav ima
ona svojega voditelja: istoka-
ko se bari-aktivno tudi v vzgojo
odraslih.

Drugi člani zbora, 17 po šte-
vilu (nekateri med njimi so sa-
mo delovna zaposleni v šoli)
so umelno kvalificirani v
smislu predpisov za jugoslav-
vanske srednje šole. V kakor
more presoditi tujec, ki ne govori

sloužitvene, je njihova posebnost
kot učiteljev (profesorjev) bledovana,
njihovi odnosi tako med seboj ka-
kor tudi do vodstva Saborišča in
učencev so se zdeli prirodni in
srečni. Ves profesorski zbor ima redne
sedenske seje, pri katerih razpravlja
tako o splošnih zadevah kakor
tudi individualnih problemih.

Vloga saboriščnega poveljnika
je enaka vlogi, ki jo ima v angleški
šali prijatelj in dobro razumni pred-
sednik šalskega odbora, ki smatra
za svojo nalogo, preskrbeti za šalo ve-
mogoče ugodnosti, pa parnetno pusti
ruinatele prave roke v vodstvu šale.
V šalskih zadevah mi zelo pomaga
g. John Carsellis od enote prijateljev
Ambulance, ki smatra vzgojno strano
Saborišča za svojo glavno nalogo.

4. Prostori: Srednja šala ima
svoje prostore v dolgi baraki, s so-
bami različne obsežnosti, nekatere
med njimi mi velike. Reprijetno
je, da zavzema del te barake uni-
verzalna. Zaradi tega mora biti ne-
kaj razredov (gimnazije šale) drugod. Kte-
rove se uporabljajo večer za razne
sejane odraslih.

Videlo se je, da je bil med
zadnjih desetletij šalski pouk nujen,
ker so bile sobe poplavalne. Okna

so bila v nekaterih primerih pomany-
ljiva in povsod enojna. To bi bilo
neveda v zimi resnega pomena.

Pachrbeljeno se za precejšnji sal-
ski inventar: knjig, kemu se bila
oprema v nekaterih sobah zelo
pomanyljiva.

Šalski dom se zaradi pomany-
kanja prostora razdeljev v dva deli:
stirše višji razredi imajo soto od 8,30
do 12,15, stirše nižji pa od 14,30 do 18,30.

5. Kužige: V razmerju z oho-
livičnari, v katerih so bi Slovenci
zapustili svoji domove, imajo
shoro nič kužig. Pri večini predme-
tor morajo profesorji pripraviti
besedilo ali kopirati edino obsto-
ječo kužigo s pomočjo razumnoževal-
nega stroja, ki so niga sami nabavili.
To zahteva razumno delo, profesor-
skega zboru, katerega razume to že
istak kljke.

Orlej ozira na težave pouka v
razredih se bo pomanykanje kužig-
nice izkazalo kot glavni defekt soko
za profesorški zbor kot tudi za dijake.
Sedaj živi v vzgojnem smislu na
račin kapitala. Aho naj se vzdrži
njihov nivo kulture, to ne bo moglo
dolgo trajati.

6. Pauk: Med navzgorovanjem
so bili ali skani samo višji razredi
z dijaki od 14½ do 19 let starosti.

Čelotno število vseh otrokov v srednji šoli znaša 124, od katerih je okrog 50 deklec. V vseh razredih, ki so bili pregledani, so bili z eno izjemo dečki in deklece.

Predložen je bil sistematičen urnik, zelo podoben angleškemu. Prišlo je lahko ugotoviti, da se popolnoma strinja s tem, kar je bilo dejansko izvedeno. V vseh obiskanih razredih je vladal red, točnost ni lepa odisciplinana. Obnavljanje (vedenje) učencev se bilo precej bolj formalno kot je to v navadi na angleškem, toda bilo je jasno, da izhaja to ujetivo lepo znanje obnavljanje iz prirodne vglavnosti in odločnosti, da čim bolj izrabijo same prilagoditve.

Pregledani so bili sledeči razredi:

I. Peti razred. Klasični oddelk: Grščina, 7 učencev, učijo se dr. Bajuk mlajši, sin ravnatelja. Povprečna starostna doba otrokov znaša $14\frac{1}{2}$ do 15 let. Zaradi pomnjenja učenikov se je pouk naslavljal na pisane liste. Grške stavke, vsebuječe tudi spremembo aktivna v pasiv in narobe, so učenci tvorili hitro in pravilno: glavna pojasnila o kontrahiranih glagolih so bila podana jasno in vidno razumljivo. Dr. Bajuk je gotovo dober šolnik in

nadpovprečno profesor. Učenci u-
porabljajo naglas kot osnovo iz-
reke iz zato naglašajo pravilno,
medtem ko so angleški učenci
naglas večinoma zmišljajo za-
deva.

Prav nič se ne poskušam
izjaviti, da so (znanje grščine, po-
sebnost pravilnega naglas) - opomba
prevajalca - dosega višino, ki je
z ogledom na stare učence
višja od one, ki je sedaj najti
v grških razredih v večini an-
gleških srednjih šol, v katerih
se grščina poučuje.

II. III. in IV. razred skupaj. Latins-
ščina. 10 fantov in 2 deklici, starih
okoli 18 let, poučuje jih prav tako
dr. Bajuk mlajši.

Sporočeno je bilo, da ^{bil} za učno
snov v začetku šolskega leta za
ta razred predpisani Horaci. Ker pa
ni bilo mogoče dobiti nobene
sesta, berejo dijaki tekst iz knjige,
ki ga imajo razpisane na
listih. Bilo je videti, da so dijaki
tekst dobro razumeli, čeprav umemo
nadzornik marsikatero podrob-
nost ni razumel zaradi premajh-
nega znanja katerega koli slovenskega

jeziku. Branje latinsčine (zelo nametno, da na ^{to} žalteva vztraja). Je pokazalo, da so dijaki očitno razumeli smisel in da se od njih precej žalteva.

III. VIII. razred: Geografija: 15 dečkov in 7 deklic; uči jih g. Šab. Predmet: zemljepis Slovenije. Romaniški jezik in večjih zemljepislov se bila očitno precej uga ostra: zaradi tega ^{obstoji} pouk, ~~za~~ ~~to~~ precej kar se za to starost (okrog 18 let) precej nepriljubeno, pred vsem iz ponavljanja dejstev. Vzeti se mora seveda v ozir, da so končini izpitih (matura) blizu. Čeprav se bila metoda nekam mehanična, je vendar le dijakom in dijakinjam nudila priljubljenost, govoriti pred razredom jasno in pravilno - oblika učenja, ki je v Angliji pogosto romaniški. Ta razred se bil vzgleden, kar se tiče razgljivosti in abstrakcije.

IV. VIII. razred: Italijanščina. 6 dečkov in 6 deklic, starih približno 17 let, uči jih g. Judevigo.

Večina dijakov se ni učila italijanščine več kot nekaj tednov, italijanščina se poučuje v jugosla-

viji v srednjih šolah le prati koncu
examinacije, le malo se jih je učilo
dalj časa. Takojano slovnico
znajo je bilo splošno dobro. Opa-
ziti je pa bilo, da se je ves razgovor
glede slovnosti pravil uril v
italijanščini. Direktna metoda
se je uporabljala med profesor-
jem in posameznimi učenci
tudi pri razgovorih o vsakda-
njih zadevah. Ta razred je bil
velo živahen in se dobro odgovarjal.

V. VIII. razred: Italijanščina. Isti
razred kot pod III. zgoraj; poučuje
g. Judežič.

Tudi tukaj se je bil osrednji
(govorilni) jezik italijanščina;
slovnostna se je uporabljala
le pri prevajanju. Zaradi popal-
nega romanijskega knjižarstva
dizali uporabljali raznevozne
liste. Bil je to prijazen (prijaz-
teljski) razred, vidno dobro pod-
hovan v italijanščini, katero so
mnogi govorili z lahkoto in
pravilno. Ugatovljeno je bilo,
da ni nihče izmed teh učencev
govoril doma (v družini) italijansko.

Romanijske časa ni dovo-
lilo nadpisanja v drugih razredih.

veendar se je dalo ugotoviti, da
vbitoji:

a) ponuk iz verojke, ki ga
pončujejo dobro koralificirani
in cerkveni odobreni profesorji,
dvakrat na teden v vseh razredih
srednje šole.

b) telesna vzgoja užiiva primumo
pajusol (pregledani je bil razred as-
noine šole, v katerem se je učile
ponuk v tem predmetu).

c) hižiena, ki jo pončuje od-
lični slovenski zdravniki, je tudi
v njem programu.

d) glasba, v kateri je dr. Bajuk
sam izvedenec, in ima veliko
vlogo v taborišču tako na plovno
kako tudi v šolah.

7. Rayno:

a) Taboriščni zbor, ki se je zbral
na hitro, je očarljivo odpel nekaj
slovenskih pesni prav pred odho-
dom nadzornika.

b) Taborišče izdaja delovnik
"Navice" v slovenščini.

c) V taborišču se nahaja pri-
bližno doli navedeno število ve-
učelstvenikov, ki so morali preki-
niti študije in se za nje zaradi ro-
manjkanja začetnikov in kufiz

za enkrat ne da ničesar napraviti.

40 juristov

30 medicincev

3 agronomi

70 filozofov, poleg veterinar-
jev in drugih študentov.

a) Med dijaki VIII. (najvišjega)
razreda je tudi nekaj bodočih u-
čiteljev. To dovršitvi šolskega leta
bodo se nadaljevali študije v
posebnem sečaji, da bi se pričeli
teoretično in praktično v poučevanju.

8. Splošni zaključki:

Ta šola vzdržuje bljub zelo
velikim težavam najlepše tradi-
cije evropske vzgoje in kulture.
Zaradi razmer, v katerih se šola
nahaja, se lahko imenuje ta
podvig junaki (heroični) in
zasluži vse mogoče priznanje
in pomoč.

Gubeljništvo in pomoč sa-
bariščnega poveljnika in njego-
vih izdelavcev F. A. U. sta pripo-
mogli, da je bil obisk nadzorni-
ka še prijetnejši; vlaganost in
priznanje od strani Slovencev
pomeni visoko pričevanje njego-
vega dela in razumevanja.

Priporočila, ki predvidevajo

nadaljne korake, so podana spodaj.

9. Priporočila.

1. Vajaška uprava naj se posluži privilegija, ki ji ga daje odgovornost za begunce, in naj prizna to šalo za srednjo šalo. To bi obsegalo tudi izdajanje raznih pričeval z avtoriteto Vajaške uprave, v soglasju z jugoslovansko prakso, v vsakem primeru pa sledečih:

a) abiturientom ali Reifeprüfung, (abiturientno ali zrelostno pričevalo), ki v glavnem utrepa končnemu pričevalu na angleški srednji šali in je važno za one, ki pojdijo na vseučilišče, bodi v Italijo, v Avstrijo ali kam drugam. To pričevalo bi se izročilo po izpitu, ki ~~se~~^{bo} sedaj na vrsti.

b) Lehrerbildungsprüfung, da se omogoči onim starejšim dijakom, večinomna dekletem, ki kombinirajo delo "sretega razreda" s praktičnim tečajem za učitelje (glej 7a zgoraj), da bi dobili mesto učitelja na osnovni šali: to bo potrebno ob koncu septembra.

Ti koraki so nujni, ker to dijakih v nevarnosti, da bodo razpršeni (razproslani v razna taborišča) in bo opravljanje pripravitve k vseučiliščnemu študiju nastopilo

v polletnih počitnicah.

43

2) Poskusi naj se čim bolj možnosti, da bi se ta homogena enota ne razpršila. Za kulturno bodovnost teh Slovencev, se nadajevanje se šale življenjskega pomena. Dalje bi bilo zelo želeli, da bi se omogočila umrtev v šalo oziroma oziroma, ki so se razpršili pri preselitvi v Lienz.

3. Dr. Plutnicku, arhivniku in profesorju na srednji šali, naj se omogoči, da bi čim prej možnosti odprtoval v Rim, ⁱⁿ bi s pomočjo "Pontificia Assistenza" v Vatikanu bili podvzeti horaki, da bi prevzela univerza v Italiji ali drugod

a) one abituriente, ki bodo letos zapuškli šalo,

b) in tudi sedanje visokošalce, ki niso še dovršili študija.

Eventuelna izguba zdravnikov, marnikov, profesorjev in izobražencev sploh bi bila zelo težka, ako se osebe ne pridejo v stik s takimi organi, ki so pripravljeni in zmogni jim pomagati.

Ako se to popolnoma neizvedljivo, naj se povabi delegat "Pontificia Assistenza", da pride v Lienz.

4) Knjižice naj se ^{nabavijo} na kateri koli na-
čin za učence in za kužnico. ~~na~~
Pred vsem so potrebne slovenske
knjižice, zelo koristne bi bile tudi
italijanske in nemške knjižice, ka-
kar tudi angleške, ker se mnogo
učencev in odraslih uči angleščine.

5) V roglasju z angleško na-
vado naj se vsebina tega poročila
poroči vsem ameriškimi osebam
po običajni poti: ves svet pa naj
se pokaže gg.

magarju Richardu, saborskim po-
veljniku,
g. dr. John Correllu, F. A. K. i saborskim
in dr. Marku Bajuku, ravnatelju.

Baty, mr.

deputy Controller, odsek za
vzgojo.

Zavladna komisija za Avstrijo
za odsek za vzgojo Vojarske
uprave, Korvška.

Dne 29. VIII. prva seja za u. in v. del. izpr.

Koncilij prva. Dne 31. VIII. koncilij prva.

Vio. t. izpr. Pisnici 30., 31. VIII. in 1. IX., ustur
na 3., 4. in 5. IX.

N. t. i. Pisnici dne 30. VIII., ustur na ~~na~~

dne 31. VIII. in 1. IX.

45

Od 1. do 13. so bili privatni iz-priv. izpiti
piti.

Dne 1. IX. shlepna seja vsega u-shlepna
štejskega zbora in ocenjevalne
seje za 1.-3. ter 5.-7. razred.

Dne 6. IX. so priredili alihur-Poslovilna
entje v 25. baraki javno akadem-akademij,
jo ob 11 dopolne v slovo od za-alihurcentu.
veda in v pivlavo rojstnega
me kraja Petra.

Ob 9 je bila v kapeli shlepna
sv. masa.

Pri akademiji se je namreč
zabavalo za ponovno podporo
vsem dobrotnikom. Govoril je:

Spodbrani g. major, dragi
gostje in prijatelji!

Ko se morala naša mladina
pretrgati sulo in pred zlo n'lo
bežati, se je takoj po krstodu v
tujino zbirala s trdnim voljo in
množico želja, da bi mogla nadalje-
vati sulo. Ta želja se ji je izpol-
nila ob podpori merocajnih
faktorjev.

V prvi vrsti moram ome-
niti izredno uahlonjevanje angle-
ske vojne oblasti in uprave, ki
ad pruga začel od nepozabnega
9. maja 1918. Bariji preko njegovega

naslednika 2. majarja Bella
in sedanjega komandanta g. uyp.
Richarda prav po očetovski nas-
varuši in vodi ter po materi'ntu
za nas v vseh ozi'rih skrb! On ne
pozna izraza begunstva, on želi,
da bi se počutili pod njegovo
varno in skrbno roko, kot
starijša družina, zgrajena
okoli domaćega ognjišča. Naj
sprejme za vsa ta svoja na-
klonjenost izjavo zalivalo
in zagotovilo, da ne bo plamen
nove hvaležnosti nikdar u-
gasnil v naših srcih. Proj-
ma plačaj, Projga živi!

Že od prvega začetka iz
Vetrinja poznamo svojega dobri-
ga protektorja in zagovornika
g. Carselli'ca, ki nam je za vse
potrebe najboljši posredovalec
in se pri vsaki priložnosti iz-
kaže našega iskrenega prijatelja,
ki z nami čuti in se z nami
veseli, ki z nami posebno rad
vziva naše lipo petje. S preveliko
sahitko zna vedno najti ^{pravo} pol
in priložnost, da je njegova
pomiselnost vedno uspešna. Tudi
njemu smo dolžni prav pri-
srčno zalivalo in protivo, da nam

ostane še v bodoče nahlonjen in
dobro. Orog mu plačaj!

47

Ob njegovi strani se v naš pri-
nemorno trudi živahni, vedno
nasmejani g. Strahan. Trudi njemu
smo dolžni zahvalo in bo tudi nje-
govo ime živelo v naših dušah v
trajnem pomenu. Orog ga živi!

Znamo pa še enega očeta,
varuha, skrbnika in vodnika,
ki čuti in trpi z nami vse tegobe
meglanstva, ki bi si po svojih
izrednih zmoglostih in znanju
skoro vseh važnih evropskih
jezikov lahko pomagal do prav
dobrega položaja. Toda on ne.
on je prišel z nami, je z nami
zravel, trpi z nami, pozablja sebe
in svojo družino, ko samo za
nas vedno prede in smise, kako
bi nam pomagal v svojih po-
sredovanjem pri oblasteh, kako
bi nam lažjal težke razmere, ki
kar išče posredovanj in sile, da
bi pomagal tudi v najmanjših
malekrostih, če je njegova pomoč
potrebna in možna.

Ta naš nezgibni prijatelj
je primarij g. dr. Valentin Mersal.
(dalje aplavz).

Moram izjaviti, da je naj-
več njegov uspeh in zasluga nje-
gove neodlagne podpore in vse-
stranskega prizadevanja, da smo

mogli' samo odpreti in nadajivati.
In se bi naš pravi Ciceron, ki zna
in umu prav in o pravem času
solmasti vse naše potrebe obladati.

Nikdar mu ne bo, mladina,
mogla dovolj poplačati njegovega
truda in njegove požrtvoval-
nosti. V tihih molitvah prosim Bo-
ga, naj mu plača, ker mu ti ne
moreš, vse delo in naj ga z nami
vredno pripele v domovino,
da ga ondi zopet postavi na
pravo mesto in pozivi mnoga
ljudi!

Ne bom naštevval dajč vseh
dobrotnikov in prijateljev, ki
so med nami in norda odsotni.
J. mors. Škerbec nikdar ne opravi,
koliko računamo zanj, plača in
mole!

Vsi odborniki in njih in
drugi odborov sprejzajo tože
delo, mladina, z izrednim zani-
manjem in iskrenim nabloujenostjo,
tako da se kar prijetno čuti topla-
no, ki prihaja k nam in našemu
delu iz vseh krogov naših prij-
teljev. Zvala vsem in iskreni: Bog
plačaj!

Nagaduje pa, kdo se nosil

največje breme tega dela, če ne učiteljski in profesorski sloj. Vsi so prevzeli delo brezplačno, ga opravljali s heroizmom, kakor pravi sam g. inspektor najvišje uprave, vsi so brskali rajši z mladino, kakor da bi si izboljšali kakorhali svoj položaj. S tem so dovolj dokazali, da so pripravljeni v svojem poklicu žrtvovati se do skrajnosti.

Kako jim boš, mladina, plačala ta trud? Pajdi za njimi po stopnjah, ki ti jih izkusiš utirajo in kačijo.

Ta pot, zamujaj ji, je prava.

Vsi, ki ste prišli k tej skromni prireditvi in po kazalizi zamenjate za naše študente in študentke, bodite priročno prebrzoženi!

Študentje na naj pokazijo, česa so se učili!

Za tem govorom se je dvignil primarj dr. Val. Meršal in poudaril, da ni gre največja zalivala nemornemu ravnatelju Marku Rejzku. Ravnemu, ki je znal premagati vse težave in utvariti v begunstvo gimnazijo, ki prav nič ne zasluži za gimnazijanci v rednih razmerah (Novice št. 58 z dne 7. IX. 45)

Sledile so deklaracije in dramski pripori v 8 jezikih (slov., angl., nem., nbeh., lat., gršč., franc. in ital.).

7. IX. v Nürsdorfu ima mato na stopah domobranec, ki so prodali žitne...

Počitniško delo.

Počitniški
tečaj

Ker je veliko učencev in u-
čenk moralo ob razpustitvi v
Judenburg, št. Vid in Spittal
in niso mogli biti več redni
učenci, se zaradi pomanjka-
nja knjig tudi niso mogli
sami redno pripravljati za
privatne izpite, ki bil na
zavodu organiziran počit-
niški tečaj za te učence in
učenke, in ticer za vse utjje
razred. Redni pouk se je ur-
šil v primeru skrajne
absenca od 13. IX. do 13. X. Nato
so bili opravljene priv. izpi-
ti, in ticer jih je bilo v 1.
razredu 35, izdelalo jih je
29, padlo 6; v 2. razr. 10; iz-
delali so vsi; v 3. razr. 10;
izdelalo 9, padlo 1, v 4. razr.
4; izdelali so vsi; v 5. razredu
2; edna izdelala, ena padla,
v 6. razr. 4; izdelala 1, padle so
3; v 7. razr. 2, obe padli; v 8. raz-
redu 1, ki je padel.

Skupno se je prijavilo to-

Priv. izpiti
v 1. let. roku.
Šal habs ovrel
Hal. 15. IX.
Priv. izpiti
in 75 - se izpra-
šal di. Felicitas

rej 69, izdelalo jih je 53 (76,69%)
padlo pa 16 (23,19%).

Nizji tečajni izpit je bil
za 2 kand. dne 8. - 9. oktobra

Niz. tečaj
v jes. rok.

Raport vseh izpitov je
odobril učiteljski zbor v svoj
seji dne 29. IX.

seja uč.
zb.

Dne 6-10. X. so bili opravljani
tudi popravni izpiti. Izde-
lalo je od 12 učencev 7, padlo 5.

Popravni
izpiti:

Skupno je torej izdelalo 93
učencev ali 91,73%, padlo pa
9 ali 8,27%, kar je za izredne
razrede ugoden uspeh.

Letni uspeh.

Ker veliko učencev zaradi
izrednih razmer ne^{le} moglo
h prej. izpitu v politiki, zato je
bil določen rok za prejemne
izpite 12. oktobra. Prijavilo se
je 54 kandidator, izdelalo je 42,
padlo 8, predložitelj 4.

Sprejemni iz-
piti v jes. rok.

Vpisovanje smo opravili
dne 13. X. Ta dan se je vpisalo
205 učencev, med njimi 13
hrvator in 2 Rusa.

Vpisovanje.

Seja učit. zbora je bila dne
24. oktobra (zap. št. 1/45-46).

seja učit.
zbora.

Sklenjeno je bilo, da bo pri
razred samo klasičen.

klasični
oddelek.

Starostna meja bo po

starostna
meja.

signili za 4 leta navzgor, her
vtrci v zasedenih (nemobih)
Krajih nito imeli vse ^{časi}
primerne poma, da bi mo-
gli ~~zelo~~ redno nadlagivati
pork na srednjih šalah. Ta
sklep bo predložen var. odbo-
ru v odobriti.

odobreni 3 ool.
A. 210 3 dne
10. III. 1946.
*) 25. strokovni
konfer.

*) Dne 29. X. je bila šalska
maša, na kar se je po v. mairi
zdelo z razredniškim delom,
naslednji dan pa s porokom.

Bank

Bank je delno retninirana,
her manjka s slavit, izgodo-
vina in s klas. filolog. prof.
Šah se naučeli ni vrnil iz
Italije.

Viri razredi bodo imeli po-
rok doz. do 8 daze, ki ji pa po-
paldne od 14 daze. Ne bo tr-
gal 45 minut.

Her učilnice se niso prede-
lane, bomo imeli nekaj časa
pork vsak drugi dan v 2 učil-
nicah.

Šušnikova

Za ze in zg je prista dne
6. XI. dipl. fil. Šušnikova in pre-
vela 18 ur poroka.

Ferina.

Na novo je vstopil v prof.
šol akad. slokar Ferina Fridlerik
in prevzel vse risanje.

Dne 16. XI. je Srednja hova odda
in se ni' ne' vrnila, ker je pre-
šla v Haližo. Zato dne 23. XI. nov.
vrnil.

Dne 1. in 2. nov. prosto

Vr' sactnihi.

Dne 7. XII. 2. redna seja prof.

2. seja

zborna.

shlejenjemo je. bilo, da pričinemo
z narodopisjem v vseh višjih
razredih, v 4. razredu bo na ta
nabudet posebno razpis in ga
pramernu abdeloval prof. slo-
venščine. Narodopisje preza-
me v vseh razredih od 5. - 8.

Narodopisje.

dr. Ložar. vsak dan pouk

Vsaki dan pouk

Dr. 8. XII. pouk dan pouk. Razpisava

val s slikami nčene in prof. v Celovcu.

Jerma pri razpisu v Celovcu

15. do 20. dec. 1845.

Dne 22. dec. so bile ocenjeval. Ocenjeval. se
ne uperja vse razrede.

Proz. počinice nro smeli' Proz. poe.
od 22. XII. do 2. I. vzhujeno.

Ker so se prijavili nčenci
k uatnadnemu opisu in s prodno,
da bi mogli delati nro. izpit, je
bil določen izredni rok od 5. - 8. I.
in včer 2 za 4. in 2 za 7. razred.
Zato je bil 8. I. tudi n. l. i.

Pris. izpit.

Prof. dr. Oš.
Kulgovic

Dne 18. januarja je nastopil
službo prof. franc. gimnazije
na Sln. Bregu dr. Drago (P. Oton)
Kulgovic in prevzel 18 ur zgo-
stovine.

Ran. J. Orsenič

Dne 21. in 22. jan. javna tel. akademija.
Dne 24. januarja je prevzel
na zavod ličnosti inb. dolžnosti
navratelja na II. math gimnaziji
v Ljubljani prof. Orsenič J. in
prevzel 18 ur latinske in
slovenske.

7. razreda.
Dne 21. januarja seja (3.)
1. februarja mu v vseh
razredih - dvignili na stene pro-
ste križe s primericami
deklamacijami, govori, me-
litacijami, recitacijami in
permanci.

3. seja ust. zb.

Prvič se je

Foto je bilo starjano tudi
na gredih inli.

navzornost
verouka.

Dne 21. in 22. febr. je nadziral
verouk navzornost prof. dr.
Pavel Slanar.

Dne 28. II. je bila ocenjevala
seja in seja vsega ust. zbora.

Dne 25. II. smo začeli s poukom kla-
virja. učitelj alko. kousur. Majkenič Emil,
učencev 32.

4. seja in
ocenjevanje.

Dne 7. marca je bilo prosto,
ker je filoz. odsek tabarističar pri-
redil spominsho prireditev
na smrti' dan sv. Tomaža a-
kostnega. Ob pol 9 je bila
skupna mša, po sv. mši
predavanja za nižje razrede,
ob 10 za višje. Popoldne so
pa bila 2 predavanja za inte-
ligente, katerih se je udeležilo
tudi veliko naših visješolcev. Predavatelj
in profesorjev. Zvečer roditeljski sestank.

Dne 15. in 17. marca je bila
klovadna akacija srednje-
cev in srednjšolcev v veliki
dvorani.

Dne 18. - 20. marca so bili
pregledani vsi učenci in vsi
učenske zavode - posebej vsi
vsi na učnih prebranih.

Dne 22. in 23. marca so imeli
učenci ankovne vaje in pre-
jeli dne 24. marca sv. obhajilo.

Dne 29. III. odšel v bolnišnico
prof. Bajuh Bočičar, ki je obol-
el za škrlatiniko. Tudi ni nadome-
stila, je prejel la v 7 in 8 razredih,
drugi predmeti so bili prazni.
Genu med drugimi strokovnjaki,

zato je bila potrebna celna skrbenje te-
seuskih in v lat in gršč.

~~Dne 4. aprila je odšel v Italijo~~

Nadzor-
stvo po
Carlingu

Dne 28. marca je prišel na zavod
šef oddelka za vzgojo pri voj. upravi
v Celovcu podpalkovnik Carling in
obiskal lat v 3., 2., 1. in 2., gršč. v
4. in zgod. v 4. razredu.

Dne 4. aprila

Dne 4. aprila je odšel v Italijo
prof. dr. Kulgovič drago, kar je pozvo-
čilo na zavodu novo obremenitev
profesorjev z delno razdelitvijo
njegovih in delno računsko pred-
metov za nekaj ur.

Cenz. konfe.

Dne 10. aprila smo imeli cen-
zurno konferenco za vse razrede.

Dne 17. aprila obiskal zavod
šef prosvete na Dunaju Buty in bil
v 2. razredih pri pouku. Pozledal je
tudi stroški vrtca. Ravnatelj mu je
zročil v spomin slovo prof. Jerine
Gorenjka v narodni noši, ki je
je bil g. Buty zelo vesel.

Ravnatelj
dan.

Dne 25. aprila prosto, ravna.
teljevan.

Tel. sekcie.

Dne 26. aprila so bile telov. tekme
posameznih razredov, ki so pokazale
pravi odlični uspehi. Poročilo v. Ho-
vica 27. Domači glasovi št. 84
z dne 30. IV. 1946.

smrt učence.

Dne 4. maja je umrla v lieuski
bolnišnici komunistka 6. razreda
Ruža Dučkideva, po rodu Srbinja,

2. katoliške vere, se je tako prilagodila
nam in našim razmišljanjem, da ni bilo
malo nič opaziti, da ni slovesna.

Fagreb je bil dne 7. maja. Udele-
žil se ga je ves njen (6.) razred z razred-
nikom prof. Jezličem in ravnateljem.

Dne 22. maja je bila enkratna ^{senz. knje.}
konferenca za vse razrede.

Dne 22. maja je nastopil službo prof. Rajko-
vić Peter (Srb) in prevzel ^{vič. nastop}
službo. ¹⁶ se zgodovine in zemljepisa.

Dne 25. maja je bila telovadna ^{Tel. akca.}
akademija na prostem. Podil tel. učil-
ski Kramar vsi: 25 točk razne telo-
vadne (arodne, talne in najalme)
vebine. Nastopili so učenci in učeni-
ke. Vreme slabo: deževno, mrzlo.
Godba je zelo ustila i na klavirju
i po zvočniku.

Udeležba ~~velika~~, več tujcev,
mladencev ~~mnogo~~.

Ob enem je bila razstava
raznih izdelkov. Vstopnica tudi
gimnazija po navisanih zemlji-
vicih in prirodo. slikah.

Dne ~~21~~ 31. maja je bila posređi-
na Marijinemu Sreću, in sicer ob pol
12 za vsi ^{razrede} ~~za vsi razrede~~ ~~za vsi razrede~~.
Pri tem so bile na vrsti primerne
deklamacije, pesmi, recitacije in go-
vor.

Udeležil se je obeh navadnih zve-
ročeteljem in mnogimi članom
čitelnega zbora.

Prav tako je bila posvečena
nao lepo prireditelj, ki sta se jo u-
deležila rav. Bajnik in Oucenec.

Dne 24. maja je bil majniški
izlet.

Koncu po-
vika za
4. in 8. 1.

Dne 25. junija za 4. in 8. razred
shlep rednega povika. *Grilca Horc st.*

Popoldne ocenjevalna seja za
ta dva razreda.

Proces.
sv. R. T.

Dne 20. junija se je vsa zbor
z udeležimi oborožili pro-
cesije sv. R. T.

Dne 21. junija so prejeli vsi
učenci sv. zakramente, zato ni bilo
povika.

Koncu povika.

Dne 3. julija je bil shlepen
redni povik.

Shlepna
seja.

Dne 4. julija ob 8 shlepu
ocenjevalna in redna seja uč.
zboru.

Shlep
leta.

Dne 5. julija na god sv. Cir. in
Met. ob 8. shlepna sv. maba, pop.
razdelitev pričeval.

Tečajni
izpiti

Dne 6. julija ob 8. začeli pítan.
n. t. i.

Dne 8. julija so bili sprejemi
sv. svetih nižji in pisnemi v. t. t. i.
izpit.

Sprejemni
izpiti

Pri prej. izpitu je izmed

45 učenov & padlo.

Tabarišeni poučjuhi
že ob pol 9 obiskal vse izpite
in želel učenem dober uspeh.

Dne 10. jul. so bili stop.
konicani n. i. i. vsi kandid-
datje (23) so izdelali, in ticer
že bilo »oprotčeni« izpita; izle-
lalo je 8 odlično, 13 prav dobro,
2 dobro.

Dne 13. julija so bili kon-
icani v. t. i. Delalo je 17 rednih
učenov(-nk) in 4 privatisti. Kone-
ga izpita so bili oprotčeni 3 kand-
idatje; izdelali so pa 33 odlično,
2 dobro, 16 pa prav dobro.

Zvečer dne 13. (17) ravna-
telj zboranin vid. in viz. tečaj-
nikov razglasil uspeh, tabo-
rišeni poučjuhi Group. captain
Young je pa v navzočnosti
prof. zboru in pred. Soc. odvota
razdelil spričevala.

To razdelitvi spričeval je
bila odvota sol. razgovora.

Sol. razgovora

Dne 14. jul (v ned) je bila ^{*)} ob
1^{pr.} lepo organizirana poslovilnica,
katere so se udeležili vsi prof.
osmega razreda, člani tabori. Upa-
ne UNRA-e in vsi abiturienti.

Zvečer dne 15. jul. pa so pri- Akade-
mija.

*) pop. tel. akad. na prostem 7 zeta razgo-
vornim sporedom in

rediti abiturientje s sodelovanjem
nekaterih ruskih dijakov klavno
akademije, ki so se dramatično prof.
Ozročdar Bajur. Spored je absegal
petje, klavir, deklaracije v angl.,
slr., nemšč. lat. in grščini. Poab-
no je vžgal demostrov govor
(pri Filipki), katerega je govoril
(s otlozku) abiturient Gledar Janz
čudovito gladko in dobro ume-
vano, ter trije prizori iz Sofokle-
jevega kralja Oidipa, ki so bili p-
rebno skrbno in smiselno pri-
zori.

Dne 16. jul. so se začeli pri-
izpiti.

izlet u ka-
stancu.

V četrtek dne 18. jul. so na-
pravili četrtolci in omrobalci
(abst.) na 4 avtobusih MWA-
izlet z k. Kastanci pod Velikim
Klekom, kamor jih je premel
ves prof. Flr in naravniki, tako
niti.

seja

27. julija je bila zaključena
seja vsega učiteljskega zbora.

sportni
dan.

10. in 11. avgusta je bil sport-
ni dan s tekmanji. Sodelovala
je veliko dijakov in učiteljskih.

smrt nam.
Younga.

Dne 1. sept. se je smrtno
ponemecil zelo dobi, slovenski
in naši mladini izredno na-

ključni saboriščni ravnatelj
Group Captain Rydler Young. Po-
greb je bil v Celovcu. Ravnatelj je
prejel ustno in pisnu poročila
je njegovemu namestniku v
saboriščni g. kmetu in pisnu
ravnateljstvu v Wera-e v Celovcu,
na kar je dobila zahvala od
vseh delavcev in posebej od njegove

sekrete (T. 382). ^{privat.} izpis iz 18. avgusta, izdelalo 11, padlo 7.
due 16. IX. je bila seja učni- seja
teljkega zbora za razpored izpi-
sov v jesenskem roku.

Sklep: Ker se je javil rav. Trigro-
nateljstvo strokovnjak (prof.) za akad-
emije predmete prof. inž. Vj. <sup>Trigro-
akade-
mija.</sup>
kočar Rajman, sklene prof.
zbor, da organiziramo I. let-
nik trgovske akademije. Pred-
mete, ki so skupni s v. razre-
dom, bodo imeli učenci trg.,
akad. s petimi učenci, trgovske
predmete pa posebej.

Ob enem je bil spreje- <sup>spreni,
učnega
načrta.</sup>
njen (dijaloga) tudi učni načrt.
V glavnem so bile shlevine

slednje spremembe:

1) Za vse razrede obvezna latinščina po klasičnem tipu, le v razredih 5-8 po 3 ted. ure.

2) a) za glas. tip ostane od 3. razreda grobna, b) za realni tip pa ital. ali franc.

3) Zgodovina pride v 1. razred, in sicer klasični; v 2. razred srednji, v 3. razred novi vek, v 4. razr. za nar. zgodovina; enako v 5., 6. in 7. razreda obca, vse po 2 ted. uri, v 8. za narodna 3 ted. uri kot v 4. razr.

4) V 8. razredu doli' glas. tip 3. ure matematike s pripombo, da ne dela iz nje vis. tei. izpita.

5) Tipna odpadla v 8. razredu, v matm. pričevalo se vpiše ocena iz 6. razreda.

6) Filozofija doli' 2 ted. uri.

7) Umetnost ted. po 2 uri v obeh tipih.

8) Zemska ročna dela po možnosti v 1. in 2. razredu za obklice.

9) Angličščina doli' v višjih razredih v obeh tipih po 3 ted. ure.

10) Narodopisje naj obarna-va v 5. razr. domačo, v 6. v. slo-

varstvo, v 7. r. občo etnografijo in etnološko muzej v 2. sed. mah.

Novi načrt bo vselej delovna postopnica, delovna-har bo njegova - na subjektivno.

Od 9. - 13. sept. so bili pripr., izpiti, sprejemni in popr. izpiti. 14. IX. je bilo vpisovanje.

nje. Telo leto smo začeli s 20. nato dne 16. septembra, redni pouk se je začel pa dne 17. IX.

Vpisalo se je v 1. r. 49,

v 2. 35, v 3. - 39, v 4. - 27, v 5. - 21, v 6. 31, v 7. - 21, v 8. - 11,

v 9. 16 učencev in učenk; skupaj torej 250 učenc. in učenk.

Ker se zmanjšalo na za dr. Fudenciga, je bil 15. IX. razpisu službe.

Na novo je vstopil 15.

IX. inž. prof. Rajman Vetrocar v učil. zbor in prevzel kraj. predmete na kraj. oddel.

Telo. učiteljica Eva Kermarnerja je zamenjala tel. učitelj Karel Paole (15. IX.)

Novo šol.
etno.

1946/47

Vpisni

Uč. zbor.

dr. Fudencig.
zo.

Inž. prof. Vetr.
Rajman.

Kermar-
ner - Koe-
der.

Bolezenski doznat imata
prof. dr. Gantar - je bil operiran -
in prof. dr. Kihelcic do 17. X. (ne-
rozpust).

Prvi dan

28. IX. ravnateljstvo dan za
ekskurzijo.

Seja na
groma.

12. okt. seja vraga nort. gbo
na.

sklep: nameri, ki so zara-
ni vaze zamudili v leta
salarija, mudi delati v ja-
nuarja priv. izpit čez raz-
red, v katerem so zdaj in
se uvažo, če izpit naredi-
jo, vplivati na kakovost v
vrti razred.

v dneh 14.-17. oktobra je bil t-
vnen zadržanosti pregled vseh di-
jahov in dijakinj.

Popr. izpiti.

4. okt. popr. izpiti obeh di-
jahov, ki so v sept. dolili pri priv.
izpiti popr. izpit.

N. t. i. v izr.
roku.

17-19. x. d. i. nameri Bogomila.

seliter sabo-
rišča in ga-
voda.

27. okt. napovedana seliter
tabarističa. Gimnazijski pride v spittal.
Od 3. X. popr. do 4 (ekskl.) proto.

I. cenj. seja.

(Vsi sneti, nortost avb dan.
Dne 8. nov. je bila I. cenjurne
seja učit. gbo, pri kateri
seja, po njej je ravnatelj poročal

o preselitvi zavođa v Spittal.

Dne 11. in 12. nov. je bil pre-
peljan ves sol. inventar v ta-
borišča v Spittalu. Zato je bil
pauza končana za čas, da se urede
prostor v novem taborišču.

Za gimnazijo so določene
4 barake: cerkev, 2 škofski in
Mladinski dom. Vse to so bile ta-
koj razdelke in prepeljane v Spittal.

Dne 13. XI. se je ravnatelj zgle-
sil pri ravnatelju taborišča Javriču,
ki je izjavil: Visja izobrazba ni
mujna. Mladino bomo naučili
pisati in brati, potem jo pa postali
na delo (Prevajala je angleščino g. čma
Bartalova, tajnica ravnatelja.)

V taborišču tudi pri mero-
dajnih Slovencih ni ^{red}umeravanja
za gimnazijo. Omerzija je povzročila
na po boju za lahke in private iz-
jete, ki so bili po uspehu porazne
in je v tem boju Spittal popolnoma
pogorel.

Vodstvo taborišča je dalo
postaviti posebej obe škofski bara-
ki in Mladinski dom, za gimnazij-
ske prostore ob gledališki burski pa
je določena samo cerkev. Tu pa les
ni zadržan, ga ljudje raznašajo za

uredil v svojih barak.

Gimnazijski inventar je shranjen v gledališču in „Mladinskecu domu“, kjer je pa v solski baraki

Ravnatelj ^{taber} je dal odpeljati en gimnazijski klavir v dom MWRRe v mesto, pri čem na svoje stanovanje, en klavir pa ^{so} postavili v dvorano.

Dne 18. novembra je posredoval ravnatelj pri nadnici Mis Michellovi, ki je izjavila 1) gimnazija se ne sme imenovati niti slovenska niti begunska, 2) Prostore bi morala dati v souporabo tudi litvanski gimnaziji, ki jo bodo šele ustanovili, 3) profesorji bodo dobivali učiteljske plače.

Postoruganje solske barake vsi inženirji in delavci silno zahtevajo. Drezati se ne sme niti pri inženirju niti pri ravnatelju.

Da bi se pouk mogel čim prej nadaljevati, je prešrbel ravnatelj v solski baraki z učilnici, da bi imeli razredi izmenoma vseh drug dan šolo.

Ko pa je 29. XI. namiral ravnatelj v tej zadevi posredovati

pri ravnatelji, je le-ta pri zboru v
gledal. dvorani dejal: „Hotel
sem govoriti še o gimnaziji,
pa mi je čas prehitel. Zato bo
to vprašanje na vrsti pri pri-
hodnjem zboru.“

Što izjavo je prekrizal
namerno ravnatelj za nekaj
dni.

Ker se dela le počasi za-
vlačujejo in se tudi volja pri-
merodajnost osebnosti h noče
razvijati, je ravnatelj dne
3. XII. prof. Severja, dne 4. XII.
pa primarji dr. Keršala podal
okleščeno na svoje mesto, da ne
bi njegova osebnost, proti kateri
je morda prvi vrsti napetja
avergija zaradi sfere v takšni, in priv. izpitov
ovirala organizacije ni nadalje-
vanja šolskega posla.

Ravnatelj se je pri tem soo-
jen mnenju opiral na sledeče izradne
izjave:

a) dne 13. XI. mi je tab. r.
ravnatelj rekel: „O gimnaziji bomo
še govorili. To je predolga pot
do pokličnega dela. Mi bomo
načeli mladostjo pisati in
brati, potem pa jo bomo poslali

na celo.

b) dne 17. XI. je istemu izjavila
Michellova: 1) gimnazija bo, pa v ožjem
obsegu kot je bila v Bezzegu. 2) učitelji
ne bodo dobivali nikake plače,
3) učenci ne bodo plačali za uč-
enje in izpite nikakih pristojbin,
4) učenci smejo biti stari samo do
18 let, starejši pozidejo na celo.

c) Tabor. inž. Salazy je rekel
dne 18. XII. da mu je izjavil Mra-
nik MWRA-e Newsham, ki ima
nadzor nad vsem taboriščnim
delom: vsa dela so važnejša od
gimnazije, zato naj vse druge prej
izpravi, potem šele pride na vrsto
gimn.

Mradno pa se izgovarjajo, da
ni materiala. Ko so rekli, da naj-
ka lesa, je ravnatelj Bajuh iz Bez-
geza pripeljal eca 9 m³ blonv,
da bi jih izmenjali za leske,
kar je vrglo eca 6 m³ lesak.

Ko je bilo mnenje, da ni
cimenta za kanalizacijo, je
ravnatelj pripeljal iz Bezzega
1 ton cementa.

Pa hlub vsemu temu se
dla nito premaknila ni je stavba
v bržici bila vna - razen eca 1/5 nepo-
bita, potaženih je bilo le nekaj

stev in tal, a kor - natip pa so no-
rali dijahi izhopati.

Ko je ravnatelj siliš in
ponujal dijahi, da bi hopali
jark za kanalizacijo itrautica
in vodovod, je tozadlomi našt
vblizal ne midzi v pisarni
sabi vodje dela in se tudi na po-
stovo posredovanje ravnate-
lja ni začela premakniti.

Zato ne zavode ni ne
itrautica ne vode.

Dne 9. XII. je tab. direktor
pohlicai ravnatelja L reb' in v nav-
zočnosti Novaka Tr. ter Michellone
prebral neko okrožnico višjih
oblasti, po kateri je priimastja
preponedana - govore, da je zavira
pri repatriaciji - Mladino je tae-
ba čim prej napotiti v delavnice.
Zato je dobil ravnatelj nalog, naj
vz dveh predloži načrto novi
šali, ki bi mladino uprsovala -
la v najkrajšem času za pralitiu
vorn delo.

Ravnatelj se je nujno po-
svetoval s prof. B. Bajnikom, figličem,
in Gantarijem, najicnom in Sevejem
in je izdelal okrožni učni načrt
za novo šalo, ki naj se imenuje
Srednja tehniška šala in abelzgi

kalihor le mogoče ustroj' gimna-
zije, da se ob ugodni priložnosti
lahko izdajo priredila in zopet na-
daljnje štari štj.

Statut

Statut Sred.
teh. šole.

Sr. Technische Schule v D. O. Lab. Spittalau.

1.) V tabaritsch D. O. v Spittalau se
asnuje Sred. teh. šola.

2.) Ta se deli v nižji in višji
tečaj.

a) Nižji tečaj je namenjen
dečkom in dehlicam od 11-15. leta,
je razdeljen v 4 letnike in obsega
v bistvu predmete srednjih šol s po-
darkom realnih predmetov matema-
tike, fizike, kemije in prirodopisja.

b) Višji tečaj je namenjen de-
čkom in dehlicam od 16.-17. leta, je raz-
deljen v 2 letnika in ima namen,
nuditi učencem in učenkam teore-
tično snov ob praktičnem delu v
strokovnih delavnicah.

3) Teoretična snov višjega tečaja
obsega: etiko (verou), fizike, kemijo, bla-
goznanstvo in prirodopisje, matema-
tiko, gospodarsko geografijo, kmetstvo
in gozdarstvo in vžgojstvo, higieno in
sport, ornamentalno, strokovno in
deskriptivno risanje in petje.

Praktično delo obsega: za dekle
gospodinjstvo, ženske obrti; hramo
delo; za dečke: razne obrti: elektrotehni-
ko, kovaštvo, bljučarstvo, klesarstvo,
lesarstvo, mizarstvo, krojaštvo, čelgarstvo

ila poljedelstvo.

4. Da učenci redno jezajo 7. in 8. razr. bivanja gimnazije je treba počakati tako uredu, da bodo mogli po končanem letu neposredno vstopiti v praktične poklice.

Ta statut se bil dne 11. dec. predložen v angleščini ravnateljstvu šolstva, ki ga je ob-
obrila, rekoč, da je splendide.

Študenti je Mitchellova obljubila za vodstvo in organizacijo teh. dela ravnateljstva posebnega tehničnega prispevka.

Dne 19. XII. je bil ravnatelj Pat v Celovcu. 11. v zvezi s. št. 119 v Celovcu, da bi morda nevarno rešil gimnazijo že zaradi spricval in alburientov. Toda referent. podpolk. Cambridge ni hotel o tem ničesar rešiti, marveč je označil "statut" teh. šole za odlično (excellent).

Dne 19. XII. je bila seja uč. 4. seja uč. zboru s poročilom ravnat. o spremembi šol. št. 119.

Ker se protažgija stavbe ne premaknilo, se je odgovoril ravnat. z upr. kajenem, da odstopi št. 119 gimnaziji z učilnici za toliko časa, da bo gimn. dvoglasna.

Ko je pa dne 13. Mitchellova dovolila začetek pouka in dovolila,

hudi' uprabo z rob v Mlad'uchem
domu, se je upr. prvotnemu dago-
voru upr. kajheⁿ, kateremu se je pri-
drugi^l tudi Novak Fr., upr. šat.
barake. Zato je mogel biti pouk le
vsak drugi dan v Mlad. domu.

Pouk se je začel dne 16. XII.

Prof. Duce-
nek, sever,
Petancič.

ker je prof. Ducek odšel v
Treffling, sta vstopila v učit. zbor
prof. Sever Jancz in dipl. filoz.
Petancič Fr., prv' za slov. 8 ur, dm.
8' za slov. in lat. za 14 ur.

Dne 14. XII. je Michellova dovo-
zila tudi neav. pouk in javno trufi-
nico.

Prof. pu-
čič.

Da bi zamudo vsaj deloma
dopolnili in popravili, ni bilo božič-
nih počitnic, marveč je bil vse de-
lavnosti do 7. I. redni pouk v lj.
šali, ki je imela počitnice. Dne 7. I.
pa smo morali nehaj^{ti} poukom,
ker je bilo napovedan pouk lj. šali,
ki pa je bil ^{probuje} zaradi mraza odložen za
10 dni.

Ker zaradi mraza pouk
v Mlad. domu ne bi bil mogoč,
je javod prenehal s poukom
do 30. I. ko je bila lastna baraka
za silo dograjena.

Delo je ^{tudi} med prazniki počivalo
in se ni prav nič premaknilo, velt

*) Mislel je, da zdaj ne potrebujemo 4
učitelj, da ne bi mogel zagovarjati okuplj.
pouka gladi^{ti} ne, ker je prav zdaj na lj. šali vse
mejno - imajo redni pouk.

ko je v zavihku jarmaja odšel
inž. Salariy v bolnico, tab. vodja
cel. Vpršen pa na dopust, se je
posrečilo izprosnati, da se prevzel
vodstvo cela inž. Karlo Bajuk.

Temu se je posrečilo pridobiti
delavce za celo - dobili so po po-
sredovanju ravnatelja dop. in

popolnili toplo kavo in cigarete -
in zbrati potrebni material, ki
ga ni bilo dobiti od tabar. vodstva.
(ki bilo zadržano, naloge so jih di-
jahi po tabarstvu - ne delali - lovili
svoje jih na vrh hribov in Ma-
jih, nekaj jih je prišlo naknadno
iz Beggega -) Salariy akna so pora-
bili drugim it. it.

Vendar se je posrečilo za čilo
zgraditi, stavbo do 22. I. pod streho,
nekubeti s posebno iznajdljivostjo
potrebna vrata in akna, tako da
so dijahi učilnice abili do 28. I. s
papijem, ravnatelj je pa nabral
potrebne peci, hri so vrh 24 Salariy
iz Beggega razdelali drugim.

Dne 28. I. je bila v novi
zbornici 5. seja učit. zboru.

5. seja
učit. zb.

29. I. so pršli dijahi v
salo, kjer so opravili razredni
nujno razp. delo.

Dne 29. I. je bila ab 11 slovesna

skoristek nove žale. K tej so se
zbrali vsi dijaši (po razreda v vrsti
učilnici), ves mit. zbor in ves u-
čeniški aparat MURRA. Ravna-
telj je pri slov. seji nagovoril
g. sabor. ravnatelja in nepos. seji-
njo prosveto Michellovo, procišba
povpre za novo mladino. Po seji
je bil agled novih prototipov.

Nova žala niha niti oode
niti strambica, ker zaradi zmrzle
zemlje ni mogoče kopati jarkov.

Prof. dr. Gaudin je odšel v do-

Prof. dr.
Gaudin
vital domov.

novino dne 20. I.

Ker prof. Rajman ne more
na svoje stroške voziti se v žalo
in delavce, je prof. zbor sklenil,
da trgovska žala za kuhinjske pre-
neha. Večina učencev (-nh) se je
prepisala v I. in II. gimn. razred.

Za inštruktorja v šifer.

Sejajih je dodeljen zavodu študi-
jizor. podčastnik Rajmund Danko.

Dne 1. II. je Michellova
odobrila sklep mit. zbora, da
prezame rodstvo tehniškega
dela na zavodu inž. Marko Bajuk.

Dne 6. II. so morali vsi
48 let stari dijaši in dijaškinje
na delavni mlad, kjer so bili re-

delavni
mlad.

giznotirani za celo.

Do posredovanja pri ravnanju je obljubil vodja mestnega elitarnega urada, da odtahor in odtahorj' mid sal. letu ne bodo klicali na celo.

Ker zavod ne doli' drov, je park od 22. II. dalje shrien
laho, da opravi vsak predmetu
učitelj' eno uro v 15 minutah,
in traja park od 11-12¹⁵ ter od
14-15¹⁵ 26. II. oboli prof. Jeglić

Notnja poaka.

Prof. Jeglić
balau.

Park sepi' tudi za to, ker
da, kuhelci' me prihaia redno in
Tretaka, ker bolehaio profesor-
ji (Bajuk B., Sever, Magren, Jeglić, de
Ložar že od gacetha leta) in to
učenci klicani na celo.

shriene
učni ure
na 15.

Ker zavodu ne dodelle drov
in se' ura na novo pristit, je bilo
potrebno s parkom prene-
hati dne 1. marca

Park me-
nehal.

Od 26. II. - 4. III. zbiranidhi
pregled vseh učencu.

Zbiranidhi
pregled.

Dne 5. III. cenzurue seji in b.
seja vrega učil. zboru

Cenzurue
seji, skupn.
seja.

Na seji dne 5. III. je bilo na ranu

predlog shlenicu, da upeljemo v
5. in 6. razred op. geom. za vse otjake
po 2 tedenski uri, 7. na 6 za
realni oddeli. Predmet bo poricane

Opisna
geometrija.

inž. Marho Bajuk. Park se začne
Nadlaga dne 10. III., to tisto nadlaga
nje parka, z rednim delovnim postopkom,
ker je nekaj nehalno popravil.

Majheni Ernest, od-
hod z zarodo. Dne 20. III. je odšel v službo k m. Le-
nartu v Filzki dolini učitelj klavirja
Majheni Ernest. Hčerko so
se v naravnosti ravnateljja poslov-
vili od njega dne 14. III.

Stamenkovi-
čeva - klavir.

Park Menirja bo imela
odsluj učiteljica ljudske šole Sta-
menkovičeva Angela.

Dne 20. marca je umrl v St. Jurju
ob dol. jezem sestodalec Erčulj Roman.

Dne 21. III. je bil prepeljan v
Spittal, kjer je bila 22. ob 8 slovesna
čina mada za njegovo dušo,
ob 14 je bil pa pokopan na po-
kopališču v Edlingu pri Spittalu.
Pokopan je bil ob spremlju
vseh dijakov, študentov in veliko
drugih rojakov. Na grobu se je
poslovil od njega sodelavec Jerič
Stanko, v imenu študentov pa
čestodalec Šimec Aleš.

Čez. hrb.

Šklop tečaja.

Dne 29. III. so bile ocenjevalne seje
za vse razrede in skupna konfe-
renca za 1. polletje.

Dne 31. III. Šklop 1. polletja.

Od 3. do 8. aprila velikonočne po-
čitnice.

Vel. počitnice
končne

